

گامی پالوده
برای تحقیق
چشم‌انداز
شهرداری

تمامی پروژه‌های ستاد مدیریت محله در ۳ سال اخیر بر پایه اسناد بالادستی شهرداری تهران و سایر اسناد فرادستی تدوین و در مرحله اجرا و گزارش‌گیری لحظه‌ای قرار گرفته‌اند. این آبر پروژه‌ها در قالب طرح تحول نرم‌افزاری و روحی شهر که شهرداری تهران مشخص کرده است، تعریف می‌شود. محمدعلی حیدری در این باره می‌گوید: «دبیرخانه مدیریت محله مصمم است تا بتواند این بخش از چشم‌انداز شهرداری تهران را به شکل جدی دنبال و زمینه‌ساز برای محقق کردن آن فراهم کند. تحقق این هدف تنها با مشارکت شهروندان و حضور مؤثر آنها رخ خواهد داد. استقرار هیأت امنای محلات، تبلور جذب مشارکت و حضور شهروندان تهرانی در عرصه مدیریت محله است. کار ویژه دبیرخانه در دوره جدید حضور تمام‌دلی نفعان و مؤثرین محله‌ای در ترکیب هیأت امنای محلات بوده که امروز این امر محقق شده است.»

علیرضا آذکانی

شهردار تهران

افزایش مشارکت نخبگان اولویت برنامه‌های مدیریت شهری

مدیریت شهری در دوره جدید، فعالیت خود را مبتنی بر مشارکت قرار داد و اساس این مشارکت را به سمتی برد که هم در سطح عمومی و هم در سطح نخبگان مشارکت وجود داشته باشد. امروز شاهد هستیم که جمع هیأت امنای مبتنی بر مدیریت مشارکتی و بر پایه مردم‌سالاری دینی بروز پیدا کرده است.

اتکا به مردم و دقت به ظرفیت‌های مردمی دستاورد بزرگ انقلاب اسلامی است که مدیریت شهری برای این نگاه ظرفیت‌های جدیدی را ایجاد می‌کند. اکنون در ۳۴۷ محله‌ای که داریم سرای محلات به‌عنوان قرارگاه محلات در نظر گرفته می‌شوند و ذیل این هیأت امنای ۱۱ خانه جهادی شکل خواهد گرفت و امکانی فراهم می‌شود که پیوستگی وسیعی با متن جامعه داشته باشیم.

این هیأت امنای در امتداد مدیریت کلان گام برمی‌دارند و تلاش این نظام نوین مدیریتی در محلات به‌طور حتم افقی جدید برای محلات ایجاد خواهد کرد. امسال سال تولید است و یک ویژگی در کنار آن مورد توجه قرار گرفته و آن امر مهم مشارکت است؛ یعنی شعار امسال نیز به همین موضوع مشارکت‌های مردمی تأکید دارد؛ چرا که این موضوع در ابعاد مختلف می‌تواند راهگشا باشد.

در نظام نوین هیأت امنای محلات معتمدان و اشخاص شاخص هر محله جایگزین شورایارها می‌شوند. همین موضوع به رشد مشارکت در مدیریت محلات توسط نخبگان و سرآمدان هر محله کمک می‌کند و موجب احیای مشارکت در این سطوح نیز خواهد شد. در دوره ششم مدیریت شهری توجه به فضای نخبگانی در محلات و استفاده از این ظرفیت‌ها قوت گرفته است و هیأت امنای محلات در این دیدگاه تجلی روشنی برای مردم‌سالاری دینی است.

این الگوی نوین امید بهره‌گیری از استعدادها در محله را قوت می‌بخشد و موجب مردمی‌سازی مدیریت شهری می‌شود.

محمدعلی حیدری، رئیس دبیرخانه راهبردی مشارکت‌های محله‌ای شهر تهران:

ارتقای نقش آفرینی حلقه‌های میانی در محلات

در محله‌ها با جاری‌سازی مشارکت و افزایش نقش در حوزه تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی و نظارت اقدام می‌کند. «محمدعلی حیدری» رئیس دبیرخانه راهبردی مشارکت‌های محله‌ای در گفت‌وگو پیش‌رو از تسهیل‌گری پیشروانی کنشگران محله‌ای می‌گوید.

او ادامه می‌دهد: «ریل‌گذاری نظام مدیریت محلات، ارزیابی و نظارت عملکرد مدیران و سرای محلات، اجرای نظامنامه مدیریت محله در اجرای نوآورانه آبر پروژه‌های مدیریت شهری به‌عنوان یک اصل در دستور کار قرار گرفته است. علاوه بر این، ارتقای کیفی فعالیت سرای محلات، تدوین سند حکمرانی مشارکتی، تدوین برنامه سند اقدام مشارکت مردمی در محلات شهر تهران مبتنی بر الگوی مطلوب، تدوین و تولید مفاهیم، گفتمان، ادبیات و دانش‌های مورد نیاز هم مطرح بوده که دستیابی به آنها امکان‌پذیر شده است.»

اجرای نظامنامه مدیریت محله

در اجرای آبر پروژه‌های ستاد مدیریت محله، ارزیابی و نظارت بر عملکرد مدیران و سرای محلات در قالب ۳ سر فصل مستقل انجام می‌شود. رئیس دبیرخانه راهبردی مشارکت‌های محله در این باره توضیح می‌دهد: «ارزیابی سرای محلات، پروژه ارزیابی سرای محلات، گونه‌شناسی سرای محلات، تربیت و آموزش تخصصی ارزیابی سرای محلات و ارزیابی مدیران محلات از مهم‌ترین پروژه‌هایی هستند که در این حوزه در حال اجراست.» حیدری در ادامه به بخش سوم آبر پروژه‌های ستاد مدیریت محله اشاره می‌کند: «آموزش و توانمندسازی، تالار گفت‌وگو و نهادسازی از مهم‌ترین بندهای این پروژه‌ها هستند.» حیدری تدوین درسنامه و دانشنامه تجربه‌نگاری را از دیگر فعالیت‌های ستاد مدیریت محله عنوان می‌کند و می‌افزاید: «راه‌اندازی تالارهای گفت‌وگو در راستای بیان مشکلات محله از جمله تالار گفت‌وگو خانواده، گفت‌وگو آسیب‌های اجتماعی، گفت‌وگو جهاد تبیین و تالار گفت‌وگو سلامت اجتماعی از اقداماتی بوده که در این راستا شکل گرفته است.» او با بیان اینکه اجرای برنامه‌های نوآورانه و ارتقای کیفی فعالیت سرای محله‌ها نیز در قالب فعالیت طراحی شده است، ادامه می‌دهد: «بازارهای اجتماعی، پارک محله، محله اقتصاد سیاسی، ریشه‌های نوآوری اجتماعی، معماری ایرانی و اسلامی و نیز بهره‌وری اجتماعی از مهم‌ترین این برنامه‌ها هستند.»

دبیرخانه راهبردی مشارکت‌های محله‌ای شهر تهران به منظور ساماندهی شبکه فکری و برنامه‌ریزی از طریق گروه‌های نخبگانی، با شناسایی نخبگان و عضویت نماینده نخبگان محله در هیأت امنای، به تسهیل‌گری در ارتباط میان حلقه‌های میانی و نهادهای محلی و شهرداری در اجرای حکمرانی مشارکتی

تقویت محله محوری

بزرگ‌ترین وظیفه معاونت امور اجتماعی و فرهنگی در تحول نرم‌افزاری و روحی شهر، شریک کردن آحاد مردم و بسترسازی برای ارتقای فرهنگ مسئولیت‌پذیری با ساماندهی ظرفیت‌های بالای مردمی به‌ویژه نخبگان است. «محمدعلی حیدری» در این باره می‌گوید: «شهرداری تهران با نگاه ویژه به اصل محله محوری به دنبال تسهیل‌گری پیشروانی کنشگران محله‌ای و افزایش نقش آفرینی حلقه‌های میانی برای پیشرفت محله‌های شهر تهران است. محله محوری با ایجاد و جهت‌دهی مسابقه پیشرفت بین محله‌ها منجر به حس رقابت و در نتیجه رشد، فعالیت، توسعه، گسترش (نه کالبدی) و پیشرفت محلات خواهد شد.» رئیس دبیرخانه راهبردی مشارکت‌های محله‌ای ادامه می‌دهد: «همچنین در این بین اعضای هیأت امنای محلات به‌عنوان حلقه‌های میانی منجر به انسجام بخشی و تقویت هم‌افزایی (سینرژی) و هماهنگی (هارمونی) میان شهر و شهروندان و مدیریت شهری خواهند شد. در واقع نظام جدید مدیریت محله منجر به انتقال مأموریت‌ها و فرهنگ‌ها و در نهایت منجر به یک وحدت‌رویه خواهد شد.» حیدری با بیان اینکه نظام هیأت امنای به‌صورت هسته‌ای برای رسیدن به مفاهیم تعالی شهروندالگو عمل خواهد کرد، توضیح می‌دهد: «با استقرار نظام جدید مدیریت محله، می‌توان تعدد و تکثر اعضای هیأت امنای در سطح محلات تهران را به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین مولفه‌های وحدت بخشی در محله به شمار آورد که مزایای بسیاری برای توسعه محله در پی دارد.»

آبر پروژه‌هایی برای ارتقای مشارکت محله‌ای

مهم‌ترین اقدامات دبیرخانه راهبردی مشارکت‌های محله‌ای شهر تهران در دوره مدیریت شهری جدید، تعریف مأموریت‌های مختلف و سطح‌بندی این مأموریت‌ها در راستای ارتقای محله است. حیدری در این باره می‌گوید: «اقدامات دبیرخانه راهبردی مشارکت‌های محله‌ای در ۳ سطح شامل آبر پروژه‌ها، پروژه‌های میانی و پروژه‌های خرد تعریف شده است.»

حذف شعارها، تسریع در اجرای پروژه‌ها

«محمدعلی حیدری» رئیس دبیرخانه راهبردی مشارکت‌های محله‌ای شهرداری تهران می‌گوید به دنبال حذف شعارها و عملی کردن فعالیت‌هایی است که در گذشته تنها وعده اجرای آن به مردم داده شده بود: «عملیاتی کردن شعارها در نظام نامه جامع و نوین محلات نقش محوری خواهد داشت، به همین دلیل است که در هر منطقه گروه‌های جهادی نیز همپای هیأت امنای با اجرای برنامه‌های عمرانی میدانی پای کار فراخوانده شده‌اند. ارزیابی پروژه‌های سراهای محله، تشکیل کانون مستمر ارزیابی محلات و نیازسنجی از شهروندان در راستای رفع کمبودهای محله به حذف شعارها و افزایش کار و تلاش میدانی در سطح محلات یا بتخت کمک شایانی خواهد کرد تا چهره شهر و محله‌ها با این روش نسبت به گذشته متحول شود.»

